

Iława od zaplecza - podwórka i zakamarki. Osiedle Lubawskie, część 2 [HISTORIA, ZDJĘCIA]

data aktualizacji: 2025.11.04

Lato i wczesna jesień są od wypoczynku na łonie natury, a nie od urządzania sobie internetowych spacerów, dlatego też na ten okres zawiesiliśmy nasz cykl. Ale „Iława od zaplecza - podwórka i zakamarki” ma się dobrze i wraca na nasze internetowe łamy!

19 odcinków ma już nasz cykl, w którym prezentujemy Iławę w sposób **nie do końca oczywisty**. Nie pokazujemy w nim budynków od frontu, głównych ulic itd. Naszym celem jest **zaprezentowanie zaułków miasta** nad Jeziorakiem, jego podwórek i zakamarków. Wszystkie dotychczas opublikowane odcinki można znaleźć na końcu tego artykułu.

Po kilkumiesięcznej przerwie wracamy z kolejnym odcinkiem. Dalej jesteśmy na **Osiedlu Lubawskim**. Jak już zaznaczaliśmy w pierwszym odc. dotyczącym tej części miasta, żadne z iławskich osiedli, które zwiedziliśmy do tej pory, nie jest tak **oddalone od centrum**, tak **odrębne** (żeby nie powiedzieć – odseparowane, z uwagi na dzielnicę przemysłową pomiędzy centrum a Lubawskim), jak to na południowo-wschodnim krańcu Iławy. Czuć to od pierwszego postawionego kroku, od pierwszej zwiedzanej ulicy.

CZYTAJCIE TAKŻE:

[Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Osiedle Lubawskie, część 1 \[ZDJĘCIA\]](#)

W pierwszym odcinku przybliżyliśmy klimat Lubawskiego, nie zabrakło też oczywiście podstawy naszego cyklu, czyli **foto-spaceru**. Teraz, w drugim odcinku dotyczącym tego osiedla, także publikujemy fotorelację, wybraliśmy się m.in. do pobliskiego lasu, ale także przybliżamy historię tej części Iławy.

Osiedle Lubawskie, czyli dawne Erich Koch Siedlung, a potem... „Ciapkowo”

Piotr Jaskulski na swoim Ursusie. Teściowie pana Piotra mieszkali na Osiedlu Lubawskim już w 1955 roku, a on sam jest tu od 1973 r. (fot. Mateusz Partyga)

Jak już zaznaczyliśmy w poprzednim artykule, Lubawskie przypomina inne iławskie osiedle, **Gajerek**. Ma podobny charakter i strukturę – tu także jednorodzinna zabudowa przedwojenna wymieszana jest z budynkami nowszymi, powstałymi m.in. w latach 70-tych i 80-tych XX wieku.

Podobieństwo można dostrzec także w fakcie, że pierwotne działki, na których niegdyś stało po jednym budynku mieszkalnym, zostały podzielone na kolejne, mniejsze. Często od frontu ulicy widzimy zatem **dom starszy**, a za jego plecami wychyla się **budynek nowszy**. To także spowodowało rozwój siatki ulic na tym osiedlu, niemal identycznie, jak na Gajerku. Różnica jednak polega na tym, że o ile Gajerek „wtłoczony” jest w miejską tkanę, o tyle Lubawskie jest jakby **odrębnym bytem**.

- Podobieństwo Lubawskiego i Gajerka jest sprawą oczywistą, bo też te dwa osiedla powstały na planach tego samego schematu, tego samego założenia stworzenia osiedla, na którym znajdować się będzie zabudowa jednorodzinna. To były przeważnie nieduże, skromne domy tworzone z myślą o pracownikach ławskich przedsiębiorstw

- mówi regionalista i znawca lokalnej historii, **Michał Młotek**.

Na posesjach os. Lubawskiego, podobnie jak na Gajerku, nie brakowało / nie brakuje także budynków gospodarczych, popularnych „szauerków”.

- Osiedle Lubawskie powstało około 1933 roku jako Erich Koch Siedlung. Był to efekt zmian demograficznych. Wcześniej, w dolinie Ławki, właśnie w okolicach dzisiejszego osiedla Lubawskiego, istniało duże gospodarstwo rolne noszące nazwę Freete

- przybliży szczegóły historyk, **Wiesław Skrobot**.

- Po plebiscycie 1920 roku do Ławy przybyło 2000 nowych mieszkańców. Po okresie kryzysu przełomu lat 20 i 30 XX wieku nastąpił gwałtowny rozwój miasta, który przyciągnął kolejnych nowych mieszkańców. Powstawały nowe osiedla, wśród nich Erich Koch Siedlung, zwane popularnie EKS

- dodaje ceniony historyk.

Erich-Koch-Siedlung "EKS".

Mapa Erich Koch Siedlung, czyli dzisiejszego Osiedla Lubawskiego (materiały Wiesława Skrobota)

Podczas spaceru po Lubawskim natrafiamy na **Piotra Jaskulskiego**, który właśnie odbywa sąsiedzką wizytę ... na traktorze! Widok pocziwego Ursusa nie jest wcale zaskoczeniem w Iławie, zwłaszcza na jej obrzeżach.

- To osiedle, z którego pochodzi moja żona. Teściowie zamieszkali tu w 1955 roku, natomiast my zamieszkaliśmy na Lubawskim w 1973 roku. Nasz dom na Kresowej zbudowaliśmy w latach 90-tych XX wieku

- na początek rys historyczny od pana Piotra.

- Po wojnie zostało tu sporo domów, ale też dużo było spalonych zabudowań. Takie posesje i domy nazywaliśmy „spalonkami”, działki te w miarę upływu czasu były zagospodarowywane. Domy sprzed 1939 roku wyróżniają się na tle nowszych zabudowań, szczególnie duży rozwój tego osiedla nastąpił w latach 70-tych i 80-tych. Wówczas jeszcze był spore działki, każda po 12 arów. Potem nastąpiło dzielenie tych posesji, na których powstawały już kolejne budynki, często były to także domy jednorodzinne

- mówi mieszkaniec Lubawskiego.

1957. Na ścianie, tuż nad oknem, widoczna data budowy lub remontu domu przy Długiej (fot. Mateusz Partyga)

To specyficzne miejsce z uwagi choćby na lokalizację – leży prawie na granicy miasta, **sąsiaduje bezpośrednio z lasem** (dobrze znanym tutejszym mieszkańcom), a do tego ma jeszcze **część przemysłową** (zakłady przy Poprzecznej), **sportową** (Orlik tuż obok), a także ... **tajemniczą**. Tu akurat mowa o terenie i zabudowaniach za Orlikiem w kierunku wschodnim.

Trochę tajemnicza pozostawała też przez pewien czas historia nazwy, jaką na **mapach Google** miało jeszcze nie tak dawno osiedle Lubawskie. Otóż widniało tam „**Ciapkowo**”. Jak się okazało, nazwę tą nadali, sami z siebie, miłośnicy geocaching’u (jest to zabawa w poszukiwanie skarbów za pomocą odbiornika GPS), którzy zapewne zlokalizowali tu jedną ze swoich skrytek.

>> Poniżej zdjęcia z Osiedla Lubawskiego, zapraszamy na foto-spacer. A wkrótce kolejny odcinek "Iławy od zaplecza".

zico

kontakt@infoilawa.pl

~~galeriaspc~~11039~~

POPRIEDNIE ODCINKI - CZYTAJCIE I OGLĄDAJCIE:

- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Ulica Kościuszki \[ZOBACZ ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Ulica Grunwaldzka \[ZOBACZ ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Ulica Królowej Jadwigi \[ZOBACZ ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Ulica Niepodległości \[ZOBACZ ZDJĘCIA i WIDEO\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Stare Miasto \[ZOBACZ ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Osiedle Jagiellońskie i okolica \[ZOBACZ ZDJĘCIA I WIDEO\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Życie nad Iławką, część 1 \[ZOBACZ ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Życie nad Iławką, część 2 \[ZOBACZ ZDJĘCIA i WIDEO\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Gajerek, część 1 \[ZOBACZ ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Gajerek, część 2 \[ZOBACZ ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Gajerek, część 3 \[ZOBACZ ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Ulica Jagiełły \[ZOBACZ ZDJĘCIA i WIDEO\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Ulica Sienkiewicza i Osiedle Mazurskie \[ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Ulica Dąbrowskiego i okolice, część 1 \[ZDJĘCIA, WIDEO\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Ulica Dąbrowskiego i okolice, część 2 \[ZDJĘCIA\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Ulica Stacyjna i Biskupska \[ZDJĘCIA, WIDEO\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Lipowy Dwór, część 1 \[ZDJĘCIA, WIDEO\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Lipowy Dwór, część 2 \[HISTORIA, ZDJĘCIA, WIDEO\]](#)
- » [Iława od zaplecza – podwórka i zakamarki. Osiedle Lubawskie, część 1 \[ZDJĘCIA\]](#)

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/79913-ilawa-od-zaplecza-podwórka-i-zakamarki-osiedle-lubawskie-czesc-2-historia-zdjecia>